

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Naše číslo: PUSR-2021/3680-5/22573/JAN

Vybavuje: Mgr. Jánošová

Bratislava 22. 03. 2021

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov v spojení s § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

doručuje VEREJNOU VYHLÁŠKOU

oznámenie o vydaní rozhodnutia:

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ako miestne a vecne príslušný správny orgán v zmysle ustanovenia § 9 ods. 3 § 10 ods. 2 písm. e) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej iba „pamiatkový zákon“) vydáva podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v súlade s ustanovením § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej iba „správny poriadok“) toto

rozhodnutie:

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v spojení s ustanovením § 2 ods. 2 pamiatkového zákona

vyhlasuje za národnú kultúrnu pamiatku

cintorín vojnový v obci Hažlín, okres Bardejov, nachádzajúci sa na parcelách reg. KN C 8498, reg. KN E 3368/53, k. ú. Hažlín. V zmysle listu vlastníctva č. 1779 je parcela reg. KN E 3368/53 na ktorej sa cintorín vojnový nachádza, vo vlastníctve: Skošníková Anna r. Šoltésová, Hlavná č. 279, 086 14 Hažlín, Haneková Helena, r. Grubárová, D: (SPF), Lipková Mária, r. Grubárová, Šašová, Slovensko, D: (SPF), Zapotoka Ján, D: (zomrel) (SPF), Marcinová Anna r. Grubárová, Hažlín č. 172, 086 14 Hažlín, Grubár Jozef, Ortuťová č. 20, 086 13 Ortuťová, Grubár Ján, Hlavná č. 8/109, 086 14 Hažlín, Grubár Martin, Hlavná č. 7/110, 086 14 Hažlín, Kutanová Sorokáčová Mária r. Nožičková, Nitrianska č. 1252/21, 951 31 Močenok, Slovenský pozemkový fond Bratislava, Búdková č. 36, 817 47 Bratislava 11.

K parcele KN C 8498 nie je založený list vlastníctva (vlastník nie je známy). Správcom daného cintorína je Obec Hažlín, Hlavná č. 200, 086 14 Hažlín.

Odôvodnenie

V zmysle § 2 ods. 3 pamiatkového zákona je kultúrna pamiatka podľa tohto zákona hnuiteľná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len „Pamiatkový úrad SR“) začal dňa 17. 02. 2021 správne konanie vo veci vyhlásenia cintorína vojnového v obci Hažlín za národnú kultúrnu

pamiatku na základe podkladu pre vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „podklad“), ktorý vypracoval Krajský pamiatkový úrad Prešov z vlastného podnetu a na podnet občianskeho združenia Klub vojenskej histórie Beskydy.

Pamiatkový úrad SR ako správny orgán v súlade s ustanovením § 33 ods. 2 a § 27 ods. 1 správneho poriadku dal účastníkom konania možnosť pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia a to v lehote do 15 dní odo dňa doručenia oznámenia o začatí správneho konania.

Oznámenie o začatí správneho konania spolu s podkladom bolo účastníkom konania Obec Hažlín, Slovenský pozemkový fond Bratislava doručené dňa 17. 02. 2021. Účastníci konania sa v danej lehote k podkladu nevyjadrili.

Oznámenie o začatí správneho konania spolu s podkladom bolo účastníkovi konania Kutanová Sorokáčová Mária doručené dňa 17. 02. 2021. Účastník konania sa v danej lehote vyjadril listom prostredníctvom elektronickej pošty zo dňa 01. 03. 2021 doručeným Pamiatkovému úradu SR dňa 02. 03. 2021. Vo svojom vyjadrení účastník konania žiada o vysvetlenie práv a povinností vlastníka národnej kultúrnej pamiatky.

Oznámenie o začatí správneho konania spolu s podkladom bolo účastníkom konania Skošníková Anna, Grubár Jozef a Grubár Martin doručené dňa 22. 02. 2021. Účastníci konania sa v danej lehote k podkladu nevyjadrili.

Oznámenie o začatí správneho konania spolu s podkladom bolo účastníkovi konania Grubár Ján doručené dňa 23. 02. 2021. Účastník konania sa v danej lehote k podkladu nevyjadril.

Oznámenie o začatí správneho konania spolu s podkladom nebolo doručené účastníkovi konania Marcinová Anna. Zásielka bola správne organu vrátená dňa 22. 02. 2021 z dôvodu, že adresát zomrel.

Vzhľadom na neznámych vlastníkov parcely reg. KN C 8498 (nezaložený list vlastníctva) bolo oznámenie o začatí konania účastníkom konania doručované v zmysle § 26 ods. 1 správneho poriadku aj verejnou vyhláškou.

Verejná vyhláška bola na úradnej tabuli správneho orgánu vyvesená dňa 18. 02. 2021 a zvesená dňa 05. 03. 2021.

Na úradnej tabuli Obecného úradu Hažlín bola verejná vyhláška vyvesená dňa 18. 02. 2021 a zvesená dňa 04. 03. 2021. Pätnásty deň vyvesenia verejnej vyhlášky je dňom doručenia.

Do podkladu pre vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku bolo možné nahliadnúť na Obecnom úrade Hažlín a na Pamiatkovom úrade SR. K oznámeniu o začatí správneho konania sa účastníci konania nevyjadrili.

Pamiatkový úrad v priebehu správneho konania zistil skutočný stav veci tak, ako to ustanovuje § 32 ods. 1 správneho poriadku, pričom vychádzal najmä z predloženej historickej, urbanistickej, a architektonickej charakteristiky cintorína vojnového, a následne posúdil splnenie kritérií podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona, podľa ktorého sa vec, ktorá má pamiatkovú hodnotu, vyhlasuje za národnú kultúrnu pamiatku. Keďže podklad pre vyhlásenie veci za národnú kultúrnu pamiatku jednoznačne preukázal pamiatkovú hodnotu, ktorou je podľa § 2 ods. 2 pamiatkového zákona súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany, došlo k splneniu kritérií na vyhlásenie cintorína vojnového za národnú kultúrnu pamiatku vo verejnom záujme.

Správny orgán vychádzal zo skutočnosti, že predmetný vojnový cintorín v Hažlín je cenným dokladom bojov, odohrávajúcich sa počas I. svetovej vojny v rámci karpatskej časti východného frontu na území bardejovského okresu v období od novembra 1914 do mája 1915. Cintorín predstavuje pietne miesto tam pochovaných padlých vojakov. Vojnové cintoríny z I. svetovej vojny

majú storočnú tradíciu. Jedná sa o prvé cintoríny svojho druhu na našom území, venované pamiatke globálneho vojenského konfliktu.

Cintorín je nositeľom súboru pamiatkových hodnôt:

Hodnoty historickej a spoločenskej: Cintorín vojnový je významným, historickým nehnuteľným dokumentom (symbolom, mementom), nachádzajúcim sa v katastri obce, pripomínajúcim vojnové operácie z I. svetovej vojny, vrátane ich ničivých dôsledkov (vojnové obeť), prebiehajúce v jej okolí na prelome rokov 1914 – 1915. Historická hodnota tunajšieho cintorína vojnového spočíva tiež v tom, že je cenným dokladom rôznych spôsobov starostlivosti o toto pietne miesto od jeho založenia po súčasnosť.

Cintorín predstavuje pietne miesto tam pochovaných padlých vojakov. Vojnové cintoríny z I. svetovej vojny majú storočnú tradíciu. Jedná sa o prvé cintoríny svojho druhu na našom území, venované pamiatke globálneho vojenského konfliktu.

Hodnoty urbanistickej: Cintorín vojnový bol v rámci urbanistickej štruktúry sídla, ktorého je súčasťou, t.j. obce Hažlín, zriaďovaný s úmyslom, aby nebol obyčajným vojnovým pohrebiskom, ale aby spĺňal umelecko-estetické a kultúrne aspekty, aby do jej urbanistickej štruktúry (predovšetkým z hľadiska materiálu, použitého pri jeho výstavbe – drevo, kameň, betón, zeleň) vhodne zapadol a nijako ju nenarušil. Štruktúra areálu vojnového cintorína, rozmiestnenie hrobových polí, situovanie centrálného pietneho miesta na ploche cintorína i samotný výber miesta pre jeho zriadenia v rámci urbanistickej štruktúry sídla sú odrazom premysleného urbanistického zámeru.

Hodnoty architektonickej: Po architektonickej stránke cintoríny z I. svetovej vojny predstavujú unikátne a jedinečné diela s vlastným architektonickým výrazom, t.j. neexistujú dva identické cintoríny, každý jeden je originálom. Štruktúra areálu vojnového cintorína, rozmiestnenie hrobových polí, situovanie centrálného pietneho miesta na ploche cintorína i samotný výber miesta pre jeho zriadenia sú odrazom premysleného architektonického zámeru. Cintorín vojnový v Hažlíne je výsledkom diela neznámeho architekta.

Cintorín vojnový v obci Hažlín v spojení so spoločenským záujmom na zachovaní vecí a ochrane kultúrno-historických hodnôt, vykazuje pamiatkové hodnoty a tak spĺňa stanovené kritéria na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku.

Vo svojom vyjadrení k podkladu účastník konania – Kutanová Sorokáčová Mária uviedla nasledovné:

- Účastník konania vyjadril obavu z vyhlásenia daného cintorína za národnú kultúrnu pamiatku, v súvislosti s údržbou a zabezpečením nehnuteľnosti.

Práva a povinnosti vlastníka národnej kultúrnej pamiatky sú presne definované Zákonom o ochrane pamiatkového fondu, podľa § 28 ods. 1-4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“).

V zmysle § 44 ods. 1 pamiatkového zákona, ktorý hovorí, že *"Povinnosti vlastníka ustanovené týmto zákonom má aj správca alebo iný držiteľ kultúrnej pamiatky. Náklady spojené so základnou ochranou uhrádza vtedy, ak mu táto povinnosť vyplynie z právneho vzťahu."*

Správcom predmetného vojnového cintorína resp. vojnových hrobov, je príslušná obec. V zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 130/2005 Z. z. o vojnových hroboch zabezpečuje starostlivosť o vojnové hroby obec, na území ktorej sa tieto nachádzajú. To znamená, že obci, teda správcovi vojnových hrobov na vojnovom cintoríne vyplýva povinnosť starať sa o tieto hroby zo zákona o vojnových hroboch, a teda aj zabezpečenie základnej ochrany.

Cieľom vyhlásenia veci za národnú kultúrnu pamiatku je ochrana pamiatkových hodnôt cintorína vojnového v zmysle § 2 ods. 2 pamiatkového zákona. Taktiež je cieľom nastaviť taký právny stav, aby ďalšie narábanie s nehnuteľnosťou (rekonštrukcia, obnova) bolo odborne usmerňované, pričom podnet bude vychádzať zo zámeru vlastníka, resp. správcu.

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov v čl. 44 ods. 2 ukladá každému povinnosť chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Podrobnosti o právach a povinnostiach v súvislosti s touto povinnosťou sú ustanovené zákonom (čl. 44 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky). Ochrana kultúrneho dedičstva je verejným záujmom, čo vyjadruje aj Deklarácia Národnej rady Slovenskej republiky v uznesení č. 91/2001 Z. z., pričom Slovenská republika je tiež v tejto oblasti viazaná medzinárodnými svetovými a európskymi dohovormi o ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva.

V zmysle ustanovenia § 27 ods. 1 pamiatkového zákona sa základná ochrana kultúrnej pamiatky rozumie ako súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Vzhľadom na uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 53 a § 54 ods. 1 a 2 správneho poriadku má účastník konania právo podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Pamiatkový úrad SR, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia účastníkovi konania.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov.

PhDr. Radoslav Ragač, PhD.
generálny riaditeľ
dočasne vymenovaný

Rozhodnutie sa doručuje účastníkom konania verejnou vyhláškou na:

1. úradnej tabuli Obecného úradu Hažlín
2. úradnej tabuli Pamiatkového úradu SR
3. webovom sídle Pamiatkového úradu SR – www.pamiatky.sk
4. centrálnej úradnej elektronickej tabuli – www.slovensko.sk

Vyvesené dňa: 26. 04. 2021

Zvesené dňa:

Rozhodnutie sa doručuje – doporučene do vlastných rúk:

5. Skošníková Anna r. Šoltésová, Hlavná č. 279, 086 14 Hažlín
6. Grubár Jozef, Ortuťová č. 20, 086 13 Ortuťová
7. Grubár Ján, Hlavná č. 8/109, 086 14 Hažlín
8. Grubár Martin r. Grubár, Hlavná č. 7/110, 086 14 Hažlín
9. Kutanová Sorokáčová Mária r. Nožičková, Nitrianska č. 1252/21, 951 31 Močenok
10. Slovenský pozemkový fond Bratislava, Búdková č. 36, 817 47 Bratislava 11

Rozhodnutie sa doručuje – doporučene (po nadobudnutí právoplatnosti):

11. Okresný úrad Bardejov, Katastrálny odbor, Dlhá 16, 085 01 Bardejov

Na vedomie:

12. Krajský pamiatkový úrad Prešov
13. Pamiatkový úrad SR – založenie do spisu